

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.093/2024/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2025. június 3.

Az ügy tárgya: csődbűncselekmény büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Szekszárdi Járásbíróság, 14.B.265/2022/34., ítélet,
tárgyalás, 2023. május 30.

Másodfok: Szekszárdi Törvényszék, 7.Bf.148/2023/13., végzés,
nyilvános ülés, 2024. április 17.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a csődbűncselekmény büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szekszárdi Járásbíróság 14.B.265/2022/34. számú ítéletét és a Szekszárdi Törvényszék 7.Bf.148/2023/13. számú végzését az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Szekszárdi Járásbíróság a 2023. május 30. napján meghozott 14.B.265/2022/34. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett csődbűncselekmény büntetében [Btk. 404. § (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés b) pont] és társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont]. Ezért őt – halmazati büntetésül – 1 év 6 hónap szabadságvesztés büntetésre, 400 napi tétel pénzbüntetésre, 2 év gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagi, illetve egyszemélyi vezetői foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Kimondta, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata – annak elrendelése esetén – börtön, a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak átváltoztatásáról, továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] Védelmi fellebbezések alapján eljárva a Szekszárdi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. április 17. napján meghozott 7.Bf.148/2023/13. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét – a bűnügyi költség összegének pontosítása mellett – helybenhagyta.

[3] A bíróság által megállapított tényállás lényege az I. rendű terheltet érintően a következő.

A Cég1 1992. november 2. és 2016. február 29. között a cím1 szám alatti székhelyen működött, fő tevékenységként műanyag alapanyag, és egyéb műanyag termékek gyártásával és egyéb tevékenységekkel foglalkozott.

Az I. rendű terhelt 1992. november 2. és 2015. január 1. között a Cég1 önálló cégjegyzésre jogosult bejegyzett ügyvezetője, 1992. november 2. és 2016. február 29. között a Cég1 tagja volt.

A III. rendű terhelt 2015. január 1-től volt a társaság tagja, amikor az I. rendű terhelt üzletrészből 15 millió forint névértékű üzletrészt elcserélt a Cég2 750.000 forint névértékű üzletrészével. 2015. szeptember 30. és 2016. február 29. között a Cég3 a szavazatok 62,5%-val, az I. rendű terhelt a szavazatok 25%-val, a Cég1 a szavazatok 12,5%-val rendelkezett.

A Cég3-ban az I. rendű terhelt 2015. szeptember 30-tól 2016. január 29-ig volt önálló cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselő.

A Cég1 adóssal szemben a hitelezők 2008-ban 3, 2009-ben 5, 2011-ben 1, 2012-ben 1, 2015-ben 1, 2016-ban 3 végrehajtási eljárást indítottak, a társaság 2012. évtől kezdve beszállítói egy részét nem, vagy nagy késéssel fizette ki.

A Cég1 a beszállítói követelések késedelmes kifizetése, illetve ki nem fizetése miatt legkésőbb 2012. szeptember 2-től fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, mert vezetői előre látták, és észszerűen előre láthatták, hogy a cég nem lesz képes esedékességkor kiegyenlíteni a fennálló tartozásait.

A Cég1 legkésőbb 2015. december 15-től fizetéseképtelennek bizonyult. A Cég1 egyik hitelezője, a Cég5 (a továbbiakban: Cég5) 2012. július 6-án kibocsátott egy 344.576 forint értékű számlát a Cég1 felé, melynek fizetési határideje 2012. szeptember 2. volt. A 10.002.756 forint számlakövetelés kiegyenlítésére fizetési felszólítás ellenére sem került sor. A Cég1 részéről az egyeztetések során kapcsolattartóként az I. rendű terhelt járt el.

2015 nyarán és 2015. december 11-én a Cég5 hitelező írásban felszólította a Cég1-et a lejárt tartozásának haladéktalan kiegyenlítésére, a fizetési felszólítás átvételére 2015. december 15-én került sor.

A Cég1 képviselőjében az I. rendű és a III. rendű terhelt ígéretet tett a Cég5 képviselőjében eljáró Tanúl-nek a tartozás kifizetésére, azt ekkor nem vitatták. A tartozás kiegyenlítésére nem került sor, a Dombóvári Járásbíróság a 2016. április 26-án kelt 4.G.20.098/2016/9. számú ítéletében kötelezte a Cég1-et, hogy a Cég5-nek fizessen meg 10.002.756 forintot.

A Cég1 fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetét észlelve a III. rendű terhelt elhatározta, hogy a Cég1 műanyagipari termelő tevékenységét a Cég2, majd jogutódja, a Cég3 keretében folytatja tovább a Cég1 tulajdonát képező ingatlanok és termelőeszközök átvételével, és az alkalmazásában álló munkavállalók egy részének további foglalkoztatásával.

Emellett elhatározta azt is, hogy a Cég1 követeléseinek kárára a III. rendű terhelt többségi tulajdonában álló, a többiek között az I. rendű és a III. rendű terhelt önálló cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselő által képviselt Cég3-t – melyben a II. rendű terhelt 2016. február 5-én már termelésvezetőként járt el – kétes követelés elismerésével és követelés elengedésével gazdagítja.

A III. rendű terhelt ezen elhatározásának megvalósításához az I. rendű és a II. rendű terhelt is segítséget nyújtott, a Cég3-ban mindketten új vezetői beosztást kaptak. Ezen elhatározás alapján a Cég1 vagyona és üzletrészei felett rendelkezni jogosult I. rendű, II. rendű és III. rendű terhelt 2015. augusztus 31. és 2016. február 20. között a Cég3-nak a Cég1-gyel szemben fennálló alábbi kétes követeléseit ismerte el, melyek ténybeli alapja tisztázatlan volt:

A Cég1 tárgyi eszközei közül a Cég2 felé 2015. augusztus 31-én SZ-3 bizonylatszámmal 49.376.982 forint + áfa, azaz bruttó 62.708.767 forint értékben eszközök kerültek

kiszámlázásra. A Cég2 átalakulása után a Cég3 részéről az SZ-3 számú bizonylat kiegyenlítése a két cég között 2015. szeptember 14-én kompenzációval, pénzmozgás nélkül történt meg.

2015. október 1-jén a Cég1 részéről az SZ-4 számú bizonylattal 665.000 forint + áfa, azaz bruttó 844.550 forint értékben egy targonca került kiszámlázásra a Cég3 felé, melynek kiegyenlítése 2015. december 31-én kompenzációval, pénzmozgás nélkül történt.

2015. október 30-án az SZ-6 számú bizonylatra hivatkozással 52.699.999 forint + áfa, azaz bruttó 66.929.000 forint összegben a Cég1 ingatlanokat értékesített a Cég3 felé. Ezek vételárának kiegyenlítése 2015. november 2-án kompenzációval, pénzmozgás nélkül történt.

2016-ban 4 alkalommal számlázott eszközöket a Cég1 a Cég3 felé DU-55, DU-56, DU-57 és DU-60 számon, 5.587.402 forint + áfa, azaz bruttó 6.826.001 forint értékben. Ezek kiegyenlítését a Cég1 2016. február 20-án a V-2 számú bizonylat szerint 9898 könyvelési számon elengedte. A követelések elengedésére 2016. február 20-án annak ellenére került sor, hogy a DU-57 és DU-60 számú bizonylatokon a beszerzés dátuma 2016. február 22., illetve 2016. március 3. volt.

A fentiekre figyelemmel összességében megállapítható, hogy a Cég1 fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben, majd a fizetéseképtelenség bekövetkeztét követően is bruttó 137.308.318 forint értékű eszközt juttatott a Cég3 tulajdonába oly módon, hogy a vételár kiegyenlítése elmaradt, vagy kompenzációval történt meg.

A fentiek alapján a Cég1 vagyona és üzletrészei felett rendelkezni jogosult I. rendű, II. rendű és III. rendű terhelt a fizetéseképtelenséggel fenyegetett helyzetben lévő Cég1-nek a Cég3-vel szemben fennálló, összesen 145.424.450 forint összegű követeléséről mondott le, illetve a Cég3 kétes ténybeli alapú követelését ismerte el.

A Cég1 vagyonának kiüresítése, és a termelés Cég3 keretében történő újraszervezése után a III. rendű terhelt – arra is tekintettel, hogy ismertté vált számára a felszámolási eljárás megindítása iránti kérelem benyújtása – úgy döntött, hogy az adóságokkal terhelt, aktív vagyonának jelentős részétől megfosztott Cég1-et értékesíteni fogja. Ezen elhatározását a III. rendű terhelt közölte az I. rendű és a II. rendű terhelttel is, akik ezen célkitűzés megvalósítása érdekében együttműködtek vele.

A 2016. február 29-i dátummal megkötött üzletrész-átruházási szerződés szerint az I. rendű terhelt a Cég1-ben meglévő 30 millió forint névértékű üzletrészét 750.000 forint, a III. rendű terhelt szóbeli megbízása alapján eljáró Tanú4 önálló cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselő által képviselt Cég3 a 75 millió forint névértékű üzletrészét 1.875.000 forint, a II. rendű terhelt által képviselt Cég1 a 15 millió forint névértékű saját üzletészét 350.000 forint vételárért értékesítette az V. rendű terheltnak.

A 2016. február 29-i fordulónappal készített közbenső mérleg szerint a Cég1 saját tőkéjének összege 21.255.000 forint volt, így a Cég3 üzletrészenek könyv szerinti értéke 13.284.000 forintot, az I. rendű terhelt üzletrészenek könyv szerinti értéke 5.313.750 forintot, míg a Cég1 12,5% üzletrészenek könyv szerinti értéke 2.656.875 forintot tett ki.

A szerződéskötéskor aláíróként az I. rendű és a II. rendű terhelt, valamint a Tanú4, a IV. rendű és az V. rendű terhelt volt jelen.

Az V. rendű terhelt nem rendelkezett az ügylet szabályos lebonyolításához szükséges 3.000.000 forint vételárral, erre azonban nem is volt szükség, az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt által tudottan vételárat nem kellett, hogy fizessen a tulajdonosok felé, hanem ő volt az, aki kapott 50.000 forintot a IV. rendű terhelttől.

A Cég1 bankszámlái feletti rendelkezési jogot az V. rendű terhelt nem szerzett, azzal a továbbiakban is az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt rendelkezett.

A Cég1 bankszámlájáról a Cég3 bankszámlájára 2016. március 2-án 150.000 forint, 2016. március 4-én 6.680.000 forint, 2016. március 7-én 210.000 forint, 2016. március 7-én 15.000 forint, 2016. március 8-án 233.000 forint, 2016. március 10-én 3.220.000 forint, 2016. március 10-én 20.000 forint, 2016. március 11-én 100.000 forint, 2016. március 16-án 100.000 forint, 2016. március 17-én 185.000 forint, 2016. március 18-án 100.000 forint, 2016. március 23-án 200.000 forint és 2016. március 25-én 190.000 forint utalására került sor; míg a Cég3 a Cég1-nek 2016. március 18-án 265.000 forint, 2016. március 21-én 290.000 forint és 2016. március 25-én 100.000 forint összeget utalt; a két bankszámla közötti forgalom egyenlege 2016. február 29-ét követően a Cég1 terhére, a Cég3 javára 10.248.000 forint volt.

Az V. rendű terhelt a bankszámlaforgalomról nem tudott, az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt a Cég1 tárgyi eszközeit, és pénztárát sem adta át neki.

Az I. rendű terhelt a Cég1 által a Cég4-től lízingbe vett rendszám1 forgalmi rendszámú, típus1 típusú személygépkocsit – melynek az üzembentartója a Cég1, tulajdonosa pedig a Cég4 volt – nem adta át az V. rendű terheltnek, azt egészen 2016. november 30-ig a birtokában tartotta. A 2012. november 27-én kötött lízingszerződés alapján az I. rendű terhelt tudott arról, hogy a kocsit ki lízingeli, mert a szerződéskötéskor ő képviselte a Cég1-et.

Tekintettel arra, hogy az adósnak fellelhető vagyona nem volt, a Szekszárdi Törvényszék Cégbírószága a 2020. október 20. napján jogerőre emelkedett 4.Fpk.77/2016/72. számú végzésével a Cég1 adós egyszerűsített felszámolással történő megszüntetését rendelte el.

[4] A Kúria gyakorlata következetes abban, hogy a felülvizsgálatban irányadó tényálláshoz tartoznak mindazon történeti tények, amelyeket az ítéletben megállapítottak, függetlenül attól, hogy ítéletszerkesztési hiba folytán nem a történeti tényállásban kerültek leírásra, hanem az indokolás más részében, így a bizonyítékok értékelése vagy a jogi indokolás körében.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolási részében rögzítette, hogy az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt egymás tevékenységéről tudva, közösen, 2015. augusztus 31. és 2016. február 20. között, amikor a Cég1 előbb fizetéseképtelenséggel fenyegetett helyzetben, majd fizetéseképtelen volt, a Cég1 vagyona és üzletrészei felett rendelkezni jogosult személyként tisztázatlan ténybeli és jogi alapú követeléseket ismertek el; illetve követeléseket engedtek el, ezzel a Cég1 vagyonából a Cég3-at gazdagítva 145.424.450 forintot vontak el, mely a hitelezők kielégítését részben meghiúsította {Szekszárdi Járásbíróság 14.B.265/2022/34. számú ítélet [209] bekezdés}.

II.

[6] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt – a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára alapítottan – az I. rendű terhelt felmentése érdekében.

[7] Indokai szerint az I. rendű terhelt nem volt a gazdálkodó szervezet vezetője és vezető tisztségviselője sem, ő a társaság – a szavazatok 25%-ával rendelkező – tagja volt, ezért tévesen állapította meg a bíróság, hogy az I. rendű terhelt kisebbségi tulajdonosként is jogosult volt rendelkezni a Cég1 vagyonával. Kifejtette, hogy a kisebbségi tulajdonost kizárólag a saját üzletrésze vonatkozásában illetik meg a rendelkezési jogok, ezért lehetősége

sincs a társaság vagyona feletti rendelkezésre. Ebből következően az I. rendű terhelt tettesként nem lehet a csődbűncselekmény elkövetője.

[8] A védő álláspontja szerint a jogerős ítélet tényállása nem tartalmaz az I. rendű terhelt által megkötött színlelt ügyletet, vagy általa elismert kétes követelést. Márpedig, ha az irányadó tényállás alapján nem állapítható meg az I. rendű terhelt által tanúsított tényállásszerű elkövetési magatartás, az I. rendű terhelt nem valósította meg a csődbűncselekményt, ezért a felmentése indokolt.

[9] A Legfőbb Ügyészség BF.1122/2024/2. számú nyilatkozatában az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát alaptalannak tartotta.

[10] Álláspontja szerint az irányadó tényállás az I. rendű terhelt vonatkozásában tartalmazza azokat a tényeket, hogy ő és társai tudtak a cég fizetéseképtelenséggel fenyegető, majd fizetéseképtelen helyzetéről, valamint tartalmazza azon magatartásokat is, amelyek a kétes követelés elismerésének körében értékelhetők, és a gazdasági társaság hitelezői kielégítésének megghiúsulását eredményezték. A gazdasági társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezésekor az I. rendű terhelt látta el az ügyvezetői feladatokat, majd a cég fizetéseképtelenné válásakor, a szavazatok 62,5%-ával rendelkező Cég3 önálló cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselője volt. Annak a körülménynek, hogy 25%-os szavazataránnyal rendelkezett, nincs relevanciája, mivel ettől függetlenül meghatározó volt a szerepe az üzleti döntésekben, ezen belül a vagyon feletti rendelkezés területén, a társaival való közös elhatározásnak megfelelően járt el, tárgyalt a cég nevében, és képviselte is azt.

[11] Mindezek alapján az I. rendű terhelt cselekményének minősítésére – azon pontosítással, hogy a fizetéseképtelen cég hitelezőinek kielégítését a Btk. 404. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt magatartással is megghiúsította – helyesen került sor, és törvényes a kiszabott büntetés is.

[12] A Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett észrevételében az I. rendű terhelt védője – az I. rendű terhelt álláspontját közölve – lényegében megismételte a felülvizsgálati indítványában írtakat.

[13] Az I. rendű terhelt védője által előterjesztett észrevételre a Legfőbb Ügyészség BF.1122/2024/4. számú átiratában a BF.1122/2024/2. nyilatkozatában írtakat fenntartotta.

III.

[14] Az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[15] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja.

[16] A Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[17] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. A jogkövetkeztetések, így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[18] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[19] Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt bűnösségét csődbűncselekmény büntetében [Btk. 404. § (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés b) pont] és társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] megállapította.

[20] A Btk. 404. § (1) bekezdés b) pontja szerint, aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet fizetési képtelenséggel fenyegető helyzete esetén színlelt ügylet kötésével vagy kétes követelés elismerésével a gazdálkodó szervezet vagyonát ténylegesen vagy színleg csökkenti, és ezzel a hitelező vagy a hitelezők kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja, csődbűncselekmény büntette miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[21] A (2) bekezdés b) pontja akként rendelkezik, hogy az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet fizetési képtelensége esetén az (1) bekezdésben meghatározott magatartások valamelyikével a hitelező vagy a hitelezők kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja.

[22] A Be. 404. § (6) bekezdése értelmében a csődbűncselekményt tettesként az követheti el, aki az adós gazdálkodó szervezet vagyonával vagy annak egy részével rendelkezni jogosult, vagy arra lehetősége van, akkor is, ha a vagyonnal történő rendelkezés alapjául szolgáló jogügylet érvénytelen.

[23] Az értelmező rendelkezés szerint a tettesi elkövetői alakzat megállapítását nem csak a vagyonnal való rendelkezés jogosultság, hanem a vagyonnal való tényleges rendelkezés lehetősége is megalapozza.

[24] E törvényhelyhez fűzött miniszteri indokolás értelmében a Btk. 404. § 6) bekezdése – a büntethetőségi feltétel körét kibővítve – nevesíti azt az esetet is, amikor a vagyonnal jogszerűen már nem rendelkezhet a tulajdonos, képviselő, de a valóságban erre mégis lehetősége van. Ennek feltüntetése a jogalkotó szerint azért is indokolt, mert a 2017. évi CXXVI. törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény jogharmonizációs célú módosításáról (Csődtv.) nem szünteti meg a vezető tisztségviselő jogviszonyát. Ebből következően a gazdasági társaság vagyonához tényleges hozzáféréssel rendelkező tagja, függetlenül attól, hogy adott pillanatban nem ő a társaság képviselőjére jogosult, a csődbűncselekmény alanya lehet.

[25] Ehhez képest az irányadó tényállás rögzíti a következőket:

- az I. rendű terhelt 1992. november 2. és 2015. január 1. között a Cég1 önálló cégjegyzésre jogosult bejegyzett ügyvezetője, 1992. november 2. és 2016. február 29. között a Cég1 tagja volt;

- a Cég1 legkésőbb 2012. szeptember 2-től fizetési képtelenséggel fenyegető helyzetben volt, és legkésőbb 2015. december 15-től fizetési képtelenné bizonyult;

- a társaság fizetési képtelenséggel fenyegető helyzetét észlelve a III. rendű terhelt elhatározta, hogy a kft. termelő tevékenységét a Cég2, majd a Cég3 keretében folytatja; illetve elhatározta azt is, hogy a többségi tulajdonában álló, és az I. rendű és a III. rendű terhelt által képviselt Cég3-at kétes követelés elismerésével és követelés elengedésével gazdagítja;

- az I. rendű és a II. rendű terhelt a Cég3-ban vezetői beosztást kapott;

- a Cég1 vagyona és üzletrészei felett rendelkezni jogosult I. rendű, II. rendű és a III. rendű terhelt 2015. augusztus 31. és 2016. február 20. között a Cég3-nak a Cég1-gyel szemben fennálló alábbi kétes, ténybeli alapját érintően tisztázatlan követeléseit ismerte el:

- a) a Cég1 tárgyi eszközei közül a Cég2 felé 2015. augusztus 31-én bruttó 62.708.767 forint értékben eszközök kerültek kiszámlázásra; a vonatkozó bizonylat kiegyenlítése a két cég között 2015. szeptember 14-én kompenzációval, pénzmozgás nélkül történt meg;
- b) 2015. október 1-jén a Cég1 részéről bruttó 844.550 forint értékben egy targonca került kiszámlázásra a Cég3 felé, melynek kiegyenlítése 2015. december 31-én kompenzációval, pénzmozgás nélkül történt;
- c) a Cég1 2015. október 30-án bruttó 66.929.000 forint összegben ingatlanokat értékesített a Cég3 felé, ezek vételárának kiegyenlítése 2015. november 2-án kompenzációval, pénzmozgás nélkül történt;
- d) a Cég1 2016-ban négy alkalommal számlázott eszközöket a Cég3 felé bruttó 6.826.001 forint értékben, kiegyenlítését azonban a Cég1 elengedte;
- a Cég1 fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben, majd a fizetéseképtelenség bekövetkeztét követően bruttó 137.308.318 forint értékű eszközt juttatott a Cég3 tulajdonába oly módon, hogy a vételár kiegyenlítése elmaradt, a Cég1 vagyona és üzletrészei felett rendelkezni jogosult I. rendű, II. rendű és III. rendű terhelt a fizetéseképtelenséggel fenyegetett helyzetben lévő Cég1-nek a Cég3-mal szemben fennálló, összesen 145.424.450 forint összegű követeléséről mondott le, illetve a Cég3 kétes ténybeli alapú követelését ismerte el;
 - a III. rendű terhelt úgy döntött, hogy a vagyonának jelentős részétől megfosztott Cég1-et értékesíteni fogja, ezen célkitűzés megvalósítása érdekében az I. rendű és a II. rendű terhelt együttműködött vele;
 - 2016. február 29-én az I. rendű terhelt a Cég1-ben meglévő 30 millió forint névértékű üzletrészt 750.000 forint vételárért értékesítette az V. rendű terheltnek;
 - az V. rendű terhelt nem rendelkezett az ügylet szabályos lebonyolításához szükséges vételárral, sőt, az I. rendű terhelt és társai által is tudottan ő kapott 50.000 forintot;
 - a Cég1 bankszámlái felett rendelkezési jogot az V. rendű terhelt nem szerzett, azzal az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt rendelkezett továbbra is;
 - 2016. február 29. napját követően a Cég3 és a Cég1 bankszámlái közötti forgalom egyenlege a Cég1 terhére, a Cég3 javára 10.248.000 forint volt;
 - az V. rendű terhelt a bankszámlaforgalomról nem tudott, részére a társaság könyvelési iratainak többsége átadásra nem került, ő a céget sosem működtette, ez nem is állt szándékában, gazdasági tevékenységet nem fejtett ki, mindössze névlegesen, fiktíven volt tulajdonos;
 - az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt a Cég1 tárgyi eszközeit és pénztárát nem adta át az V. rendű terheltnek;
 - az I. rendű terhelt a Cég1 által lízingbe vett típusú típusú személygépkocsit 2016. november 30-ig a birtokában tartotta, azt nem adta át az V. rendű terheltnek;
 - az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt egymás tevékenységéről tudva, közösen, 2015. augusztus 31. és 2016. február 20. között, amikor a Cég1 előbb fizetéseképtelenséggel fenyegetett helyzetben, majd fizetéseképtelen volt, a Cég1 vagyona és üzletrészei felett rendelkezni jogosult személyként tisztázatlan ténybeli és jogi alapú követeléseket ismert el; illetve követeléseket engedett el, ezzel a Cég1 vagyonából a Cég3-at gazdagítva 145.424.450 forintot vontak el, mely a hitelezők kielégítését részben megíúsította.
- [26] Amint arra a Kúria már utalt, a tettesi minőséget tehát az is megalapozhatja, ha az adott elkövetőnek ugyan nincs rendelkezési jogosultsága, de rendelkezési lehetősége, tehát a vagyontárgyak feletti tényleges rendelkezésre igen, és ezzel él is.

[27] Az irányadó tényállásból kitűnően az I. rendű terhelt a Cég1 fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének 2012. szeptember 2. napján történt bekövetkezésekor – egészen 2015. január 1. napjáig – a társaság ügyvezetője, 2016. február 29-ig a társaság tagja volt.

[28] Kétségtelen, hogy 2015. szeptember 30. és 2016. február 29. között – tehát a Cég1 fizetéseképtelenné válása időpontjában – az I. rendű terhelt a szavazatok 25%-ával rendelkezett, ugyanakkor ő volt a szavazatok 62,5%-ával rendelkező Cég3 önálló cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselője is.

[29] Az I. rendű terhelt a vonatkozó időszakban a Cég3 ügyvezetőjeként a Cég1 Cég3-mal kötött szerződésekhez adott jóváhagyása a vagyonnal való rendelkezési jogosultság elválaszthatatlan része volt. Ilyen döntés eredménye volt, hogy a Cég1 2015. október 30-án bruttó 66.929.000 forint összegben ingatlanokat értékesített a Cég3 felé, ezek vételárának kiegyenlítése 2015. november 2-án kompenzációval, pénzmozgás nélkül történt.

[30] Mindezek túlmenően az I. rendű terheltnek – a II. rendű és a III. rendű terhelt mellett – 2014. szeptember 9. napjától 2016. április 1. napjáig rendelkezési jogosultsága volt a Cég1 Bank1-nél vezetett számlája felett, melynek kapcsán 2016. február 29-én követő időszakban a Cég3 javára 10.248.000 forint egyenlegű – jogcím nélküli – utalás történt.

[31] Nem kétséges, hogy e pénzmozgások azt követően történtek, hogy az V. rendű terhelt – az I. rendű, II. rendű és III. rendű terhelt által is tudottan tényleges szerződéskötési szándék és a vételár kifizetése nélkül – megvásárolta a Cég1 üzletrészeit, és lett egyedüli tulajdonos és ügyvezető.

[32] Ugyanakkor részére a társaság iratainak többsége átadásra nem került, ő a céget sosem működtette, ez nem is állt szándékában, gazdasági tevékenységet nem fejtett ki, a bankszámlaforgalomról nem tudott. Mindezek mellett az I. rendű terhelt a társaság által lízingbe vett személygépkocsit sem adta át neki, azt 2016. november 30. napjáig a birtokában tartotta.

[33] Ezen időszak egy részében tehát valóban nem az I. rendű terhelt volt a cég ügyvezetője, azonban nem kétséges, hogy a társaság vagyona felett tényleges rendelkezési lehetősége volt, és azzal – a tényállásban írtak szerint – élt is.

[34] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a cég vagyonelemeinek eltitkolását, elrejtését jelenti, amikor az üzletrészek fiktív átruházásával a könyvelési iratok és a vagyontárgyak átadása nem történik meg; az üzletrész eleve olyan személynek kerül értékesítésre, akiről tudni lehet, hogy nem fogja, nem tudja működtetni a céget. Ilyen esetben az elkövető tevékenysége a vagyon elvonására irányul (Kúria Bfv.II.1164/2013/8. szám).

[35] Amint kétségtelen az is, hogy az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt tudott a Cég1 fizetéseképtelenséggel fenyegető, majd fizetéseképtelen helyzetéről, ugyanakkor a fizetéseképtelen gazdasági társaság nevében valós ellentételezés vagy gazdasági teljesítmény nélküli, színlelt ügyleteket kötött, illetve az észszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes gazdálkodással a hitelezők kielégítésére szolgáló vagyont csökkentette, és a hitelezők kielégítését részben meghiúsította.

[36] Ehhez képest nem alapos az indítványozó azon kifogása, hogy a tényállás nem tartalmaz az I. rendű terhelt által megkötött színlelt ügyletet, vagy általa elismert kétes követelést.

[37] Az irányadó tényállás azt is tartalmazza, hogy az I. rendű terhelt a terhére rótt cselekményeket a II. rendű és a III. rendű terhelttel együtt valósította meg.

[38] A Btk. 13. § (1) bekezdése alapján tettes az, aki a bűncselekmény törvényi tényállását megvalósítja, míg a Btk. 13. § (3) bekezdése szerint társtettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva, közösen valósítják meg.

[39] A társtettség objektív oldalát a bűncselekmény törvényi tényállásának közös megvalósítása adja, ami azt jelenti, hogy minden társtettesnek tényállásszerű elkövetési magatartást kell kifejeznie.

[40] A társtettség szubjektív oldala a szándékegység, amely két elemből épül fel:

- társtettségben csak szándékos bűncselekmények követhetők el, s valamennyi társtettes szándékának ki kell terjednie a bűncselekmény objektív tényállási elemeire;
- továbbá a társtetteseknek egymás tevékenységéről tudva kell cselekedniük.

[41] Jelen esetben a társtettség megállapításának mindkét – objektív és szubjektív – feltétele egyaránt adott, mindezek alapján nem kétséges, hogy a bűncselekményt az I. rendű terhelt a társaival – a II. rendű és a III. rendű terhelttel – egymás tevékenységéről tudva, közösen, tehát társtettesként követte el.

[42] Nem sértett tehát törvényt az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt terhére rótt cselekményt csődbűncselekmény büntetnének [Btk. 404. § (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés b) pont] és társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntetnének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] minősítette, és törvényes a kiszabott büntetés is.

[43] A Kúria a Be. 659. § (6) bekezdésében írt jogkörében eljárva észlelte, hogy az elsőfokú bíróság az I. rendű terhelt részére nem biztosította az utolsó szó jogán történő felszólalásának a lehetőségét.

[44] A Be. 648. § b) pont alapján felülvizsgálatnak eljárásai – a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint a Be. 607. § (1) bekezdés b) pontjában vagy a 608. § (1) bekezdésében meghatározott –

szabálysértés miatt is helye van.

[45] Nem kétséges, hogy az ügydöntő határozat meghozatala előtt az utolsó szó joga a vádlottat illeti (Be. 545. §), és – meghatározott kivétellel – az utolsó szó jogán előadottak közben a szót nem lehet megvonni [Be. 546. § (1) bekezdés].

[46] A rendelkezésre álló iratok szerint az elsőfokú bíróság által 2023. május 22. napján tartott tárgyaláson az ügyészi és védői perbeszédnek elhangzását követően az jelenlévő I. rendű terhelt utolsó szó jogán történő felszólalására nem került sor, a bíróság a tárgyalást 2023. május 30. napján 9 órára ítélelhirdetésre napolta, melyre a jelenlévőket szóban értesítette (Szekszárdi Járásbíróság 14.B.265/2022/34. számú jegyzőkönyv 15. oldal ötödik bekezdés). Az I. rendű terhelt a 2023. május 30. napján 9 órára kitűzött ítélelhirdetésen nem jelent meg (Szekszárdi Járásbíróság 14.B.265/2022/34. számú jegyzőkönyv 16. oldal hatodik bekezdés), a bíróság az ítéletet távollétében kihirdette, részére azt postai úton kézbesítette.

[47] E körben a Kúria a következőkre mutat rá.

[48] Az utolsó szó lehetősége a büntetőeljárás törvény hagyományos és jellegzetes rendelkezése, miszerint a perbeszédet követően és az ítélelhozatal előtt a vádlottat illető jog, hogy utoljára a határozatot hozó bírósághoz szóljon, ami számára biztosít esélyt. Minden eljárás szakban – így az első-, a másod-, illetve a harmadfokú ítélet meghozatala előtt egyaránt – fennálló jog, illetve lehetőség. Kétségtelen azonban az is, hogy ez a rendelkezés nem a bizonyítási eljárás belüli, hanem azon túli időre vonatkozó, mivel a bizonyítási eljárás befejezetté nyilvánítását követően történhet. Ugyanakkor annak elmaradása – akár a terhelt akaratából, akár a bíróság mulasztásából fakadóan – nem eredményezi a lefolyt bizonyítási eljárás érvénytelenségét. Ha pedig a bíróság mulasztásáról van szó, akkor az feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést nem valósít meg, nincs azok kimerítően felsorolt – s egyébként a bizonyítás törvényességének biztosítását szolgáló – törvényi okai között [Be. 649. § (2) bekezdés, 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont].

[49] Az ügydöntő határozat meghozatala előtt az utolsó szó joga a vádlottat illeti, annak elmaradása azonban felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértést nem valósít meg (BH 2021.187.III., Kúria Bfv.III.79/2020/7.).

[50] Megjegyzi a Kúria, hogy az iratok tanúsága szerint a másodfokú bíróság a relatív eljárási szabálysértést kiküszöbölte figyelemmel arra, hogy a 2024. április 17. napján 9 órára kitűzött nyilvános ülésen biztosította az I. rendű terhelt részére a felszólalás lehetőségét (Szekszárdi Törvényszék 7.Bf.148/2023/13. számú jegyzőkönyv 5-6. oldal).

[51] Ekként a Kúria az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt más olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[52] *A döntés elvi tartalma*

A csődbűncselekmény tettese az lehet, aki az adós gazdálkodó szervezet vagyonával vagy annak egy részével rendelkezni jogosult, vagy arra lehetősége van, akkor is, ha a vagyonnal történő rendelkezés alapjául szolgáló jogügylet érvénytelen. A tettesi minőséget tehát az is megalapozhatja, ha az adott elkövetőnek ugyan nincs rendelkezési jogosultsága, de rendelkezési lehetősége, tehát a vagyontárgyak feletti tényleges rendelkezésre igen, és ezzel él is.

IV.

[53] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[54] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványt a

Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2025. június 3.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ